nota

TER ONDERTEKENING
Aan: MOCW, SOCW

Onderwijsprestaties en Voortgezet Onderwijs

Van
Persoonsgegeven

Datum
13 april 2026

Referentie
63313799

Bijlagen

Intern OCW afgestemd
EenK, HOenS, IVHO, KS, KenO, MBO, MDT, OPO, OVO

Interdepartementaal afgestemd
VWS

Kamerbrief welzijn en onderwijs

Aanleiding

De Onderwijsraad heeft op 15 januari 2026 de verkenning Welzijn en onderwijs gepubliceerd. De vaste commissie voor OCW heeft u verzocht om vóór half mei een kabinetsreactie te sturen op deze verkenning. In bijgaande Kamerbrief is deze reactie opgenomen. Daarnaast doet u in deze brief diverse moties en toezeggingen af.

Geadviseerd besluit

- Ondertekening van de bijgevoegde Kamerbrief.

Kernpunten

- De Onderwijsraad constateert in zijn verkenning Welzijn en onderwijs dat de mentale gezondheid van kinderen en jongeren al jaren onder druk staat. Dit zet scholen aan tot een zorggerichte en individuele aanpak, waardoor het onderwijs wordt overvraagd en de bijdrage van onderwijs aan het welzijn van jongeren onvoldoende wordt benut.
- De Onderwijsraad stelt dat welzijn niet alleen als individueel probleem moet worden gezien, maar breder, met aandacht voor zingeving en maatschappelijke druk. Het onderwijs moet minder gericht zijn op individuele zorg en juist meer inzetten op sociale verbinding en een preventieve aanpak.
- In de Kabinetsreactie geeft u aan dat het onderwijs als kerntaak heeft om goed onderwijs te verzorgen en jongeren voor te bereiden op deelname aan de maatschappij. Dat draagt op zich al bij aan het welbevinden van jongeren. U deelt het beeld van de Onderwijsraad dat instellingen momenteel worden overvraagd door een individuele, zorggerichte manier van werken aan welzijn. U geeft aan gebruik te willen maken van de intrinsieke kracht van het onderwijs en welke stappen worden gezet om instellingen hierin te ondersteunen.
- De brief gaat over zowel het funderend onderwijs als het mbo en hoger onderwijs.
- Op 24 juni staat er een commissiedebat gepland over de mentale gezondheid van scholieren en studenten. U bent samen met de minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport uitgenodigd voor dat debat.

Toelichting

De kabinetsreactie begint met een korte introductie waarin wordt geschetst dat de mentale gezondheid van jongeren onder druk staat en een beknopte samenvatting van de verkenning van de Onderwijsraad. De beleidsreactie zelf gaat in op de volgende punten:

Gebruik de intrinsieke kracht van onderwijs beter

- Onderwijs moet jongeren voorbereiden op deelname aan de maatschappij. Dat doen ze door goed onderwijs te leveren in basisvaardigheden en breder.
- Het kabinet steunt een verschuiving naar een benadering die uitgaat van de intrinsieke kracht van het onderwijs, steunend op goed onderwijs, een meer collectieve, sociale benadering van welzijn en minder nadruk op individuele zorg. Dit vraagt echter een verandering in de hele samenleving, ook van de politiek.
- De maatregelen in het coalitieakkoord (studentenpsychologen, mobieltjesverbod, leeftijdsgrens sociale media) worden aangehaald – die zorgen dat gebruik wordt gemaakt van de kracht van het onderwijs en er minder ingrepen achteraf nodig zijn die op het bordje van school belanden. Zie voor invulling van de maatregel over studentenpsychologen de achtergrondinformatie aan het eind van deze nota.
- Ook worden enkele al eerder ingezette maatregelen benoemd (aanpak toetsdruk en Magisterstress; Gezonde School en Welbevinden op School; bestuurlijke afspraken studentenwelzijn mbo; Landelijk kader Studentenwelzijn ho).

Moties en toezeggingen

- De toezegging aan Ceder over geestelijke verzorging is afgedaan door gesprekken met geestelijk verzorgers. Het is aan onderwijsinstellingen zelf om te bepalen of ze geestelijk verzorgers in willen zitten.
- De motie Ceder/Westerveld over suïcidepreventie is afgedaan door gesprekken met experts, docenten en vertrouwenspersonen. Er blijkt vooral behoefte aan protocollen en handvatten. Omdat er al veel verschillende aanpakken zijn, wordt toegezegd in te zetten op het beter ontsluiten van dit aanbod voor scholen. Ook wordt toegezegd om bij de Monitor mentale gezondheid en middelengebruik, die iedere twee jaar naar de Tweede Kamer wordt verstuurd, ook expliciet stil te staan bij suïcidepreventie.
- De tussenevaluatie van het Landelijk Kader Studentenwelzijn (hbo en wo) wordt met deze brief aan de Kamer gestuurd. Instellingen moeten met de uitkomsten aan de slag, en u gaat hierover met hen in gesprek. Zie ook de achtergrondinformatie aan het eind van deze nota.
- De Kamer krijgt een update over de toezegging om een verkenning naar studentenvoorzieningen te doen. U zegt toe nader te verkennen hoe een juridische grondslag kan worden gemaakt voor het aanbieden van sport- en cultuurvoorzieningen door onderwijsinstellingen. Tot die is geregeld, blijft de uitzondering op de controle van de accountant voor investeringen met publieke middelen in sport- en cultuurvoorzieningen van kracht, en wordt nog uitgebreid naar studentenkantines en restauratieve voorzieningen. Zie ook de achtergrondinformatie aan het eind van deze nota.

Achtergrondinformatie bij specifieke punten in de brief (MOCW)

Invulling CA-maatregel inzet studentenpsychologen
De inzet van onderwijsinstellingen op studentenpsychologen is een effect van een toename van de zorg- en hulpvragen van studenten. De instellingen hebben nu al de ruimte om psychologen in te zetten. Een specifieke aanmoediging voor de inzet van studentpsychologen staat echter haaks op de visie die middels de brief gecommuniceerd wordt. Namelijk de aanmoediging om de focus te leggen naar structureel (preventief) beleid voor iedere student en de zorg structuur te behouden voor de kleinere groep die dat nodig heeft. We zijn benieuwd wat uw beoogde inzet is van dit punt uit het coalitieakkoord.

Tussenevaluatie Landelijk Kader Studentenwelzijn hbo en wo
Uit de tussenevaluatie van het Landelijk Kader Studentenwelzijn blijkt dat hoewel het Kader voor meer aandacht heeft gezorgd, de interventies van instellingen veelal kortdurend van aard zijn. Er moet dus nog een beweging worden gemaakt richting duurzaam welzijnsbeleid dat in het onderwijsproces wordt meegenomen in plaats van extracurriculair blijft. Ook valt er nog veel te winnen op het gebied van monitoring en samenwerking met de zorgketen. De resultaten zullen met de onderwijskoepels en studentenorganisaties worden besproken.

Studentvoorzieningen
Op 7 april is er in de beleidsstaf met u (MOCW) gesproken over studentenvoorzieningen in relatie tot de Beleidsregel publiek-privaat. De uitkomsten van deze bespreking zijn verwerkt in de brief. U geeft aan te gaan verkennen hoe er een juridische grondslag gecreëerd kan worden voor het aanbieden van sport- en cultuurvoorzieningen en daarbij ook breder te willen kijken naar voorzieningen die zouden moeten vallen onder de publieke taak van het onderwijs. U geeft aan dat dit complex is en tijd kost. Totdat er een juridische grondslag is geldt de gedoogconstructie voor cultuur- en sport. Daar voegt u studentenkantines en restauratieve voorzieningen aan toe, die voornamelijk bedoeld zijn voor studenten en medewerkers.